

Skolelærerne ikke vare der med deres tre Religions-Timer i hver Klasse hver Uge. Jeg vil ikke gaa høiere. Jeg vil ikke gaa saa vidt at sige, at der er en anden Lære, der er endnu høiere end Præsternes, og jeg tænker Bispenes med, jeg mener, der er en høiere Lære i religiøs Henseende, og det er vistnok den, at det Rige, som ikke er af denne Verden, bestaar ogsaa trods Kultusministeriets Foranstaltninger. Jeg tror ialtsald ikke, at den behøver den meget ærede Kultusministers Hjælp til at bestaa. Skulde imidlertid den tusindaarige danske Folketunge endnu efter alt — ja vi kunne jo eksempelvis maale det med Penge — efter alle de mange Millioner, vi aarlig offre derpaa, og alle de mange udmærkede Mænd, vi sætte i dens Tjeneste, ikke være naaet videre, hele Menighedslivet i Danmark ikke være naaet videre, end at, dersom vi ikke blive ved at lade Lærerne enten forklare for eller banke ind i de smaa Børn Valles og Balslevs Forklaringer, saa vilde Religionen forgaa i Danmark, samt Staten og Samfundet opløses, saa siger jeg: Lad saa denne skrøbelige Stude, den danske Folketunge, snarest mulig forsvinde. Det forekommer mig derfor, at det er pædagogisk meget urigtigt, hvad den høitærede Minister der har sagt. Efter min Formening indeholder det, udbraget konsekvent, et stærkt Angreb paa Præsterne, og religiøst i og for sig er det fuldstændig en Misforstaaelse af Religionens sande Væsen. Det er min Opfattelse af dette Spørgsmaal. — Den høitærede Minister talte dernæst om Lærernes Uddannelse, om Seminarier i Kjøbenhavn og udenfor; jeg skal ikke omtale dette eller inødegaa den høitærede Minister, forsaavidt jeg maatte være uenig med ham, og det er af den Grund, at der ikke staaet et Ord derom i Lovforslaget. Det er altsaa Noget, der ligger udenfor Sagen. — Den meget ærede Minister vilde lade Ralbelsen bestaa som nu. Det er atter et Vidnesbyrd om, at den meget ærede Minister er i stærk Modsigelse til dette Thing, thi jeg tror, at alle de forskjellige Afstygninger heri Thinget, ialtsald forsaavidt de være repræsenterede i det store Udvalg ifjor, vare enige i den Grundtanke, jeg har omtalt med Hentyk til Ralbelsen. — Formen udtrykt enkeltvis, skal jeg ikke nærmere omtale. — Hvad Tilsynet angaar, da interesserede det mig ogsaa særdeles, at Regjeringen vilde ifjor nok have Provsterne bort og have Inspektører i Stedet, men nu iaar vilde den meget ærede Minister beholde baade Præster og Provster, og Bisper vel rimeligvis ogsaa, og tillige have sin Overstoledirektør, samt endvidere tænke paa, om han behøver Skoleinspektører eller ei. I 1873 vilde Ministeriet have Skoleinspektører, og ifjor ligeledes; nu ere disse Skygger blevene blegere siden ifjor (En Steenme: Der er jo kommet en ny Minister!) Der er kommet en ny Minister, siger et

æret Medlem; men det er jo fra den samme Verden. Jeg kan ikke holde Rede i alt dette. Skulde vi beholde disse ca. 1,200 forskjellige Tilsynsmænd omkring i Landet, kunde det være muligt, at vi fremfor Alt behøvede en Inspektør til rigtig at se disse Inspektører efter; thi den Maade, hvorpaa de inspicere under saadanne Forhold, kunde vist godt taale noget nærmere Tilsyn. Det skal jeg ganske henstille. Jeg nævner det kun som et Vidnesbyrd om, hvor vaklende det høitærede Ministerium er; thi det er det samme Ministerium, vi nu have, som ifjor; der er jo kun skiftet et enkelt Medlem. Endstjøndt det er fra en Side i vort offentlige Liv, at vi have haft Ministerier, saalænge Verden har staaet — jeg mener, saalænge vi have haft Grundloven — saa vakle de altsaa dog frem og tilbage mellem Hovedpunkterne i denne Sag; men et sælles Karaktermærke have de, idet de nemlig søge at stille sig saaledes, at Resultatet bliver ligt Kul, og naar der saa fremlægges ligesom en Kvintessens af Overveielserne, et velformet Udbrag af Overveielserne, saa tør man ikke engang modtage det paa de Punkter, hvor det søger at ramme Regjeringens tidligere Standpunkter. Jeg overlader ganske til Thingets egen Fornemmelse, om det vil fortsætte Diskussionen om dette Lovforslag eller ei. Overfor den meget ærede Minister skal jeg kun gjentage, at jeg tror ikke, at han, hvis han bliver siddende til næste Aar, i den Tid skal have videre Ueligghed med at tænke paa Skoleloven, thi han er heri meget mere konservativ end noget af de Medlemmer her i Salen, med hvem jeg har forhandlet om denne Sag. Jeg tror derfor ikke, selv om de nye Valg skulde falde ud saaledes, at Høire bliver Flertal, at det vil lykkes den høitærede Minister derved at føre en Lov igjennem. Overrasket mig har Alt dette dog ikke, og derfor er der Et i, hvad den høitærede Minister sagde, som jeg fuldstændig kan slutte mig til, og det var, da han i Begyndelsen af sit Foredrag sagde, at Forslagsstillerne havde vel ikke haft stor Forventning om at gennemføre denne Lov. Det er jeg aldeles enig med den høitærede Minister i. Vi synes at være komne ind paa det døde Punkt, hvor Intet skal endogsaa forsøges gennemført. For mig gjerne — der kommer nok bedre Tider!

Da ikke Flere begjærede Ordet, var Forhandlingen sluttet.

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Formanden (Krabbe): **Ændringsforslag** til Sagens 2den Behandling indkaldes til førstkommande Torsdag Middag Kl. 1.

Dagsordenen er hermed udtømt.